

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2017 – 2018
Probă scrisă
Limba și literatura română

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

În ajun, joi, cum îți spuneam, am mai făcut o ultimă excursie de vacanță în Bucegi. Părinții noștri, plus noi, cei patru copii mari (Adrian nu putea încă să vină pe munte, abia se ținea pe picioare). Albastrul întunecat și intens al cerului se sprijinea pe crestele cenușii, era o vreme splendidă, cu vizibilitate bună, deși nu la fel de cristalină ca pe vremea când din vârf se puteau zări sclipirile mării. Am făcut o tură scurtă, din Bușteni, pe drumul marcat cu triunghiul roșu. De la Căminul Alpin am urcat prin pădurea de foioase spre Poiana Coștilei. Aici, admirând stâncile alburii și zădă* care începea să-și coloreze perdelele de ace în portocaliu, alături de brazii de un verde întunecat, ne-am permis un prim popas și ne-am mai golit rucsacii de o parte din provizii. Am continuat excursia fără să ne grăbim, până la Pichetul Roșu, mergând pe o potecă mai blândă, de coastă. De aici, în alte zile, mai lungi, o luam spre Mălăiești, spre cabană, pe drumul numit „Take Ionescu”, un fel de brâu care îmbrățișează la bază muntele Bucșoiu, iar de-acolo, cine mai era în stare, putea ajunge pe „la Prepeleac” la Vârful Omu. La întoarcere, înainte de Poiana Coștilei, nu departe de drumul marcat, am găsit un loc potrivit, cu mușchi pe jos, ca să ne oprim și să mâncăm tot ce ne mai rămăsese. Aerul era auriu, câte un sticlete cu căpșor roșu țâșnea dintre crengi, ciripind scurt și des. Eram mulțumiți, părinții pentru că-și lăsaseră acasă grijile, [...] Dina pentru că începea școala și avea să-l vadă pe Radu, un băiat cu ochelari, dragostea ei, [...] iar Doru fără motiv, așa, pur și simplu. Ne-am întins pătura de munte, am scos restul de mâncare din rucsac, niște pâine, ouă fierte – desigur: cu un ou fiert treci Bucegii –, ceapă și gogoșari și două foarte prețioase cutii de pate de ficat. [...] Abia ce-am început masa că am auzit cunoscutul zgomot de vreascuri rupte, de care ne temeam întotdeauna: ursul de la care nu știai la ce să te aștepti sau oamenii de la care, de asemenea, nu știai la ce să te aștepti. Zgomotul nu venea dinspre partea cu poteca, ci din cealaltă, din plină pădure, așa că ne-am sculat cu toții în picioare, în afară de Doru, care mânca liniștit înainte, cu ochii albaștri mijii*. Eram gata să-i lăsăm ursului mâncarea, ca să ne lase și el în pace. Nu știu dacă ai trăit asta vreodată, posibilitatea rea care se poate concretiza în secunda următoare. Prin minte îți trec toate metodele de scăpare: să o iei la fugă, să faci pe mortul, să te cațeri într-un copac.

Dar primejdia ne-a ocolit și acum. În loc de urs a apărut un om tânăr, cam răvășit, cu bretonul arămiu, lung, dat pe-o parte, cu un băț pe post de baston, cu o traistă pusă pieziș peste piept, ca poștașii, încălțat în pantofi și cu haine mai mult de oraș decât de munte. Nu părea un om rău și în niciun caz nu era un turist versat. Ne-a zâmbit larg.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

*zadă – specie de conifere

*mijii – (despre ochi) întredeschși

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *crengi*, *întotdeauna*. **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei din structura *de-acolo*. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvența: *Aerul era auriu, câte un sticlete cu căpșor roșu țâșnea dintre crengi, ciripind scurt și des*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin vocale în hiat din secvența: *Am continuat excursia fără să ne grăbim, până la Pichetul Roșu, mergând pe o potecă mai blândă, de coastă. De aici, în alte zile, mai lungi, o luam spre Mălăiești, spre cabană, pe drumul numit „Take Ionescu”*. **4 puncte**
5. Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care personajele sunt gata să-și lase mâncarea și să fugă. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi apartenența la genul epic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale genului epic;
- să prezinți detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește următorul text:

Garda cetății Alba Carolina, din Alba Iulia, defilează prin fața sutelor de vizitatori, care se întrec în a-și înălța cât mai mult smartphone-urile peste capetele rândurilor din față ca să facă poze și să filmeze momentul. Îmbrăcați în uniforme austriece din secolul al XVIII-lea, membrii gărzii, unii pe jos, alții călare pe niște superbi frizieni, înarmați cu flinte, trec pe sub Poarta a III-a a cetății, grandioasa poartă a ansamblului arhitectural Alba Carolina, dominată de statuia ecvestră* a împăratului Carol al IV-lea, din Casa de Habsburg. Se respectă întregul ceremonial și se trag salve de tun [...].*

Pe 4 noiembrie 1715, generalul Steinvile, comandantul trupelor imperiale austriece din Transilvania, împreună cu Stefan Kornis, guvernatorul Transilvaniei, și Giovanni Visconti Morando, arhitectul italian care a proiectat fortificația, au pus temelia cetății Alba Carolina. Aceasta avea rol atât în sistemul de apărare al habsburgilor împotriva turcilor, cât și de consolidare a puterii în teritoriile ocupate. Cum trebuia să fie principala fortăreață a Transilvaniei, a fost construită după cele mai noi metode de fortificare ale vremii, concepute de arhitectul militar francez, Sébastien Le Prestre, Marchiz de Vauban. Planurile au fost trimise la Viena, pentru a primi aprobarea Prințului Eugeniu de Savoia. Pentru amplasare, s-a ales strategic cel mai înalt punct al orașului, pe locul a două fortificații mai vechi. Totul a costat aproape două milioane de guldeni de aur, o sumă imensă pentru acele vremuri. Intrarea în cetate se făcea prin intermediul a șapte porți, câte una pe fiecare linie de apărare. În prezent, Traseul celor Trei Fortificații din Alba Carolina conține vestigiile a trei cetăți, din epoci distincte, construite succesiv în același loc, fiecare nouă cetate incluzând-o pe cea veche: castrul roman (106 d.H.), cetatea medievală (sec. XVI-XVII) și cetatea Alba Carolina.*

Adina Brânculescu, *Transilvania, din „goana” trenului,*
în *National Geographic Traveler*, nr. 35/2017

*frizieni – specie de cai

*ecvestră – (despre opere de artă) care reprezintă o persoană călare

*guldeni – monede de aur sau de argint, care au circulat în mai multe țări din Europa

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - numele guvernatorului care a pus temelia cetății Alba Carolina;
 - un rol pe care îl avea cetatea Alba Carolina în secolul al XVIII-lea. **4 puncte**
- Scrie numele autoarei și anul în care a apărut articolul din care este extras fragmentul. **4 puncte**
- Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *În prezent, Traseul celor Trei Fortificații din Alba Carolina conține vestigiile a trei cetăți, din epoci distincte, construite succesiv în același loc.* **4 puncte**
- Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Garda cetății Alba Carolina, din Alba Iulia, defilează prin fața sutelor de vizitatori, care se întrec în a-și înălța cât mai mult smartphone-urile peste capetele rândurilor din față ca să facă poze și să filmeze momentul.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin adverbul relativ *cum*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută într-o cetate. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1p.).

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2017 – 2018

**Probă scrisă
Limba și literatura română**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

- **Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.**

SUBIECTUL I (40 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (de exemplu: *crengi* – ramuri; *întotdeauna* – mereu) **2 x 2 p. = 4 puncte**
2. menționarea rolului cratimei în structura dată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte) **4 puncte**
3. câte 2 puncte pentru explicarea modului de formare a cuvintelor subliniate din secvența dată **2 x 2 p. = 4 puncte**
 - câte 1 punct pentru precizarea mijlocului de îmbogățire a vocabularului prin care s-a format fiecare cuvânt (de exemplu: *auriu* – format prin derivare; *des* – format prin conversiune/schimbarea valorii gramaticale) – 2 x 1 p. = 2 p.
 - câte 1 punct pentru explicarea modului de formare a celor două cuvinte (de exemplu: *auriu* – format prin derivare cu sufixul *-iu* de la substantivul *aur*; *des* – adverb obținut prin conversiune din adjectiv) – 2 x 1 p. = 2 p.

Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.

4. câte 2 puncte pentru transcrierea oricărui două cuvinte care conțin vocale în hiat din secvența dată (de exemplu: *continuat, excursia, aici, luam*) **2 x 2 p. = 4 puncte**
5. câte 2 puncte pentru formularea, în câte un enunț, a oricărui două idei principale/secundare din textul dat **2 x 2 p. = 4 puncte**
6. – precizarea oricărui motiv pentru care personajele sunt gata să-și lase mâncarea și să fugă (de exemplu: Personajele sunt gata să-și lase mâncarea și să fugă, deoarece s-au speriat de zgomotul de vreascuri rupte/au presupus că vine ursul.) **3 puncte**
– formularea răspunsului într-un enunț **1 punct**

B.

- câte 2 puncte pentru precizarea oricărui două trăsături ale genului epic **2 x 2 p. = 4 puncte**
- câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată a oricărui două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat **2 x 4 p. = 8 puncte**
(Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului epic se acordă astfel:
 - prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.
 - prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.)
- adecvarea conținutului la cerință – 2 p.; conținut parțial adecvat – 1 p. **2 puncte**
- respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (de exemplu: Guvernatorul care a pus temelii cetății Alba Carolina este Stefan Kornis.; Cetatea Alba Carolina avea rol în sistemul de apărare al habsburgilor împotriva turcilor.) **2 x 2 p. = 4 puncte**
2. câte 2 puncte pentru scrierea numelui autoarei (Adina Brânculescu) și a anului în care a apărut articolul din care este extras fragmentul (2017) **2 x 2 p. = 4 puncte**

3. – câte 1 punct pentru menționarea genului fiecărui substantiv subliniat (*momentul* – neutru; *gărzii* – feminin) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru menționarea cazului fiecărui substantiv subliniat (*momentul* – acuzativ; *gărzii* – genitiv) **2 x 1 p. = 2 puncte**
4. – câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice (*conține* – predicat verbal; *aceiași* – atribut adjectival) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru precizarea fiecărei părți de vorbire (*conține* – verb predicativ; *aceiași* – adjectiv pronominal demonstrativ) **2 x 1 p. = 2 puncte**
- Notă!** Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.
5. – transcrierea integrală a oricăror două propoziții subordonate diferite (de exemplu: *care se întrec în a-și înălța cât mai mult smartphone-urile peste capetele rândurilor din față; ca să facă poze; să filmeze momentul*) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– precizarea felului fiecărei propoziții subordonate transcrise (de exemplu: *care se întrec în a-și înălța cât mai mult smartphone-urile peste capetele rândurilor din față* – propoziție subordonată atributivă; *ca să facă poze* – propoziție subordonată circumstanțială de scop; *să filmeze momentul* – propoziție subordonată circumstanțială de scop) **2 x 1 p. = 2 puncte**
6. construirea unei fraze alcătuite din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin adverbul relativ *cum* **4 puncte**
– construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1 p.
– construirea corectă a propoziției subordonate indicate, introduse prin adverbul relativ *cum*: respectarea tipului de propoziție subordonată indicat (propoziție subordonată subiectivă) – 2 p.; introducerea propoziției subordonate prin adverbul relativ *cum* – 1 p.

B.

- relatarea unei întâmplări: respectarea succesiunii logice a faptelor – 6 p.; respectarea parțială a succesiunii logice a faptelor – 4 p.; fără respectarea succesiunii logice a faptelor – 2 p. **6 puncte**
–câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal **2 x 1 p. = 2 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință – 2 p.; conținut parțial adecvat – 1 p. **2 puncte**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **2 puncte**

Notă!

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

- unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
– coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului: în totalitate – 2 p.; parțial – 1 p. **2 puncte**
- ortografia (0 – 1 erori: 3 p.; 2 – 3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
– punctuația (0 – 1 erori: 3 p.; 2 – 3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**
– lizibilitatea **1 punct**